

Bijdrage van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) aan het rondetafelgesprek in de aanloop naar de Defensienota, Tweede Kamer der Staten-Generaal, donderdag 14 december 2017.

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid is een onafhankelijk adviesorgaan voor het regeringsbeleid. Zijn positie is geregeld in de Wet van 30 juni 1976 tot instelling van een Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (Instellingswet WRR)

Zie: www.wrr.nl

De WRR heeft in het rapport *Veiligheid in een wereld van verbindingen. Een strategische visie op het defensiebeleid* (2017) geadviseerd dat een doeltreffend integraal Nederlands veiligheidsbeleid moet beantwoorden aan de internationale vervlechting van onze veiligheidssituatie. Voor Nederland is het van groot belang te blijven investeren in het versterken van de internationale rechtsorde en in voorwaarden en omstandigheden waaronder landen zich sociaaleconomisch, rechtsstatelijk en politiek kunnen ontwikkelen. Binnenlandse en buitenlandse (veiligheids)politiek moeten met elkaar samenhangen en elkaar versterken. Nederlands veiligheidsbeleid moet – op een ons passende manier, die aansluit bij eigen sterke punten en mogelijkheden – deel uitmaken van Noord-Atlantisch en Europees veiligheidsbeleid, respectievelijk van het samen met andere staten overzee uit te voeren Caribisch veiligheidsbeleid. Nederland moet zich daar meer dan ooit voor inzetten, zeker ook gezien de aangekondigde uittreding van het Verenigd Koninkrijk uit de EU en de nadruk op extra inzet en investeringen die vanuit de Verenigde Staten klinkt.

De laatste jaren is er een groeiend aantal voornemens om extra investeringen voor de krijgsmacht uit te trekken. Het is echter onvoldoende duidelijk vanuit welke visie deze investeringen zouden moeten worden ingezet. Achterstallig onderhoud is nodig, maar wel met een focus. Die focus is op drie terreinen aan te scherpen: (1) de strategische kennisinfrastructuur, (2) de samenwerking en samenhang (3) via gerichte investeringen.

(1) De strategische kennisinfrastructuur

De toekomst van de krijgsmacht dient te worden ontwikkeld vanuit een geïntegreerde veiligheidsstrategie die de interne en externe veiligheid omvat. Die strategie moet worden vastgelegd in een nieuw document dat de bestaande strategieën voor binnenlandse en buitenlandse veiligheid samenhangend verder brengt. Institutioneel behoeft het

veiligheidsbeleid versterking. Een Algemene Raad voor de Veiligheid (ARV) en een Planbureau voor de Veiligheid (PBV) kunnen de initiatie van beleid en de beleidsontwikkeling, alsmede de noodzakelijke strategische verdieping verder versterken. De Algemene Raad voor de Veiligheid waarborgt de samenhang in het veiligheidsbeleid en verenigt tegelijkertijd de verschillende aspecten ervan. Het Planbureau voor de Veiligheid ondersteunt deze raad door eigen onderzoek en strategische analyse, in samenwerking met de bestaande kennisinstituten op het terrein van veiligheid en de ministeries. Net als het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) verricht een Planbureau voor de Veiligheid interdisciplinair onderzoek waarvan een vernieuwing en versterking uitgaat voor het denken over veiligheid.

2. Samenwerking en samenhang

Veiligheidsbeleid zal zich naast defensiebeleid moeten uitstrekken tot buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking. Ook daarvoor zijn extra investeringen onontbeerlijk: ze gaan hand in hand. Drie begrippen moeten centraal staan in het veiligheidsbeleid om de hernieuwde focus voor defensiebeleid aan te brengen en voor de krijgsmacht in het bijzonder: *national security*, *flow security* en *human security*. Deze begrippen geven tevens aan dat veiligheidsbeleid zich niet beperkt tot defensiebeleid, maar ook raakt aan buitenlands beleid in brede zin en in dit geval aan ontwikkelingssamenwerking in het bijzonder.

3. Gerichte investeringen

De WRR onderschrijft dat de afname van het continue vermogen van de krijgsmacht en de noodzaak actiever te anticiperen op veiligheidsrisico's nopen tot meer focus en extra investeringen. Specifiek beveelt de WRR het volgende aan:

- Breng de uitgaven voor Defensie in vooraf bepaalde stappen op 2 procent van het bbp, geef gevolg aan de NAVO-richtlijn voor investeringen en stel een langetermijnplanning op, ook op de gebieden van ontwikkelingssamenwerking en diplomatieke preventie.
- Versterk de samenhang op het gebied van de nieuwe (hybride) uitdagingen rond *border security*, *cyber security*, *flow security* en *human security* en intensiveer de inspanningen.
- Zet de ingezette specialisatie door en voeg daar de toerusting voor cyber-oorlogsvoering aan toe.
- Zet de vermaatschappelijking van de krijgsmacht door en versterk de ondersteuning van civiele autoriteiten c.q. de civiel-militaire samenwerking binnen een gebalanceerde en transparante veiligheidscultuur.